

113

A zsidó vallás reformálása Az aradi Izraelita Újító Egylet felhívása 1848. április 24

Az aradi Izraelita Újító Egylet felhívása a zsidó vallás reformálása ügyében¹, *Pesti Hírlap*, (1848. május 3), p. 393.

Újabb kiadások:

Zeller Árpád, *A magyar egyházpolitika*, I: 1847–1871 (Budapest: Boruth E. könyvnyomdája, 1894), pp. 8–9

Venetianer Lajos, *A magyar zsidóság története, különös tekintettel gazdasági és művelődési fejlődésére a XIX. században* (Budapest: Fővárosi Nyomda Rt., 1922), második, rövidített kiadás (Budapest: Könyvtérképesítő Vállalat, 1986), pp. 155–156

Zsoldos Jenő, szerk., *1848–1849 a magyar zsidóság életében* (Budapest: A Pesti Izr. Hitközség Leánygimnáziumának és Ipari Leányközépiskolájának 48-as ifjúsági bizottsága, 1948), pp. 94–95

Irodalom:

Bernstein Béla, *A negyvennyolcas magyar szabadságharc és a zsidók* (H. n. [Budapest]: Múlt és Jövő Kiadó, 1998), p. 137

Hogy azon ellenvetés és nem minden alap nélküli vád, miszerint a zsidók magukat vallási szertartásaikban a többi hitfelekezetektől makacsul elkülönzik, elenyésztessek, és hogy vallási institúcióik s társas viszonyok irányában legkisebb ellentétet se képezhessenek, a zsidó vallásban gyökeres reformok szükségeltetnek; mindazáltal nehogy egyesek eltérő meggyőződése erőszakoltatni láttassék és a jelenleg fennálló községi viszonyokban valamely zavarok támasztassanak, ezen reformok a kölcsönös türelem alapján legcélszerűbben következő módon lennének kiviendők:

1. A szabath (szombat) mint nyugnap vasárnapra tétetnék át, hogy így a zsidók érintkezési viszonyokra nézve más vallású státuszpolgárokkal összhangzásba hozassanak; mindazonáltal azok számára, kik a régi rendszerhez tovább is ragaszkodnának, szombaton is isteni tisztelet tartassék.

2. A fennálló, szerfölött célszerűtlen éttörvények, melyek eddigelé társas viszonyaikra gátlólag hatának, szüntettetnének meg.

3. Minthogy a különböző és bizonytalanvá vált időszámolás miatt lehetetlen ünnepeinket a többi hitfelekezetekkel ugyanazon időben ülni, ezek, mint többnyire csak emlékeztetési jellemet viselő, a lehető legrövidebb időre redukálándók; az úgynevezett félünnepek pedig és a böjtnapok – az engesztelőnapot kivéve – egészen eltörlendők lennének.

4. Az isteni tisztelet röviden és hogy az ész is illő áhítattal felfoghassa, mit a száj kimond, élő nyelven szerkesztett imákkal, minden külső jelruhák nélkül és fődetlen fővel gyakoroltassék. A régi rendszerhez ragaszkodók azonban az eltörlendett ünnepek szokásszerű megülésében ne háborgattassanak.

¹ A szöveget valószínűleg Steinhardt Jakab (*) aradi főrabbi szerkesztette.

5. Minthogy a körülmetélkedés a mosaismusnak főfeltételei közé nem számítható – ami Németországban több helyeken a rabbik által világosan már el is van ismerve –, ezenkívül az emberi érzellel és méltósággal össze nem férhető, kimondassék: hogy annak nem teljesítése a zsidó vallás kebelében fölvételben akadályul nem szolgálhat.

6. A Bibliában ki levén mondva, hogy a zsidókra nézve vallási alapelvül egyedül a tíz parancsolat, mint istentől Mózesnek tett kijelentés kötelező, önként következik: hogy minden egyéb fennálló parancsolatok, vallási szertartások, a Talmud és más behozott szokások érvénytelenek.

Aradon, 1848. április 24-én.